

prelationem clericorū dicunt deo obediendum eēt non homini. Aliqui etiā ex eis dicunt solis platis bonis eēt obediendum. Dicunt etiā non eēt necessariū ad hoc q̄ aliquis liget vel soluat. Et q̄ non est necesse ut aliquis confiteat peccata sua sacerdoti. Et q̄ relaxatiōes quas episcopi consueverunt facere nō valēt nec suffragia ecclesie p̄ sunt mortuis. Item timentes errores suos per iuramenta p̄pali dicunt in nullo casu eēt iurandū. Item timentes se occidi dicunt in nullo casu eēt hominē occidendū. Sic transferunt hereticū in affectu cordis. Tales corrumpūt omnē ordinē hierarchiam, mediū in ecclesia, sed etiā in seculari potestate. Tales nihilominus prestant se fidem catholicā tenere, et cum evocantur q̄runt subterfugia sophistica et captiosas responsiones, et linguis loquunt. Tales inferunt regnū anglie, destruxerūt studium pragense, et vsq; ad scotiā venerūt. Et p̄cholo: experimur, in hoc regno qualit̄ multiplicati sūt sup̄ numeros, qui ad seditiōes et rebelliones cōtra omnē dñationē erigunt et nolunt q̄ infima p̄ media reducāt in deum, sed constituūt se iudices et sup̄remos.

Finis.

Incipit tractat⁹ magistri Johannis de Beson cōtra heresim de cōmunionē laicorū sub vtraq; specie

O Blatus iuxta senioꝝ huius sacri cōcilij Constantien. monitiones generalem, nōnulla que concernunt expugnationē heresū et hereticorū nostri temporis nominatim secte noviter exorte, et p̄tinus indicialiter damnate, de necessitate cōmunicandi laicos sub vtraq; specie, panis scz et vini, profero cum euāgelica paupercula duo minuta que dici p̄nt duplex ille denarius que samaritanus pulit et dedit stabulario pro cura vulnerati, vnus denari⁹ decem regulas speculatiuas, alter decem practicas habz inscriptas. **P**rima Scriptura sacra est fidei regula, contra quam bene intellectam, non est admittenda autoritas ratio hominis cuiuscūq; nec aliqua cōsuetudo, nec constitutio, nec observatio valet

si contra sacram scripturam militare ducatur, hec regula fundamentū est cōmune nobis et hereticis quos impugnare conamur. Propterea p̄cedimus et approbam⁹ omnes vel autoritates vel rationes q̄ hāc probant, pro quanto non ad aliud p̄bandum per eos ducūt vel induci querent. Quāobz sacra scriptura debet considerari quasi sit vna p̄positio copulatiua, p̄nectēs singulas partes, et vnam confirmans p̄ alteram, elucidans et exponens, quoniā si p̄positio aliqua sacre scripture posita assertiue per autorem suum, qui est sp̄ssanctus eēt falsa, tota sacre scripture licet dicit Augustinus, vacillaret autoritas, quia similis est ratio assentiendi perfidem cuiuscūq; p̄positioni signate in sacra scriptura, ita vni sicut alteri, scz autoritas diuine reuelationis que vtrobiq; cōmuniū est ratio credendi. **S**ecunda. Scriptura sacra dum consideratur in aliqua sui parte vel p̄positiōe, nō est tenenda in solis terminis illius p̄positionis, aut in illo sensu quem illa p̄positiō sic per se et nude cōsiderata facit. Sed consideranda est et concordanda per comparationem ad alios sacre scripture passus. Paret hec regula ex precedenti, et per exempla manifesta, qualia sunt innumera. Dixit itaq; christus ad matth. vlt. Qui crediderit et baptisatus fuerit saluus erit, si quis voluerit in hac precalā forma vel sententia stare, nō admittat quacūq; collatione ip̄ius cum aliis, sicut inuentos aliquos esse tales notat Aug⁹, de ciuitate dei. xxi. cōstat q̄ erabit manifeste, ponendo q̄ sola fides sufficiat in baptismo ad salutem, sine alijs virtutibus sicut traherent alij ex simili verbo christi. Qui credit in me habet vitam eternā. Amplius arcuendo ad homines sic. Inducemus illud christi Job. vi. Ego sum panis viuus qui d̄ celo descēdi, si quis manducauerit ex hoc pane viuēt in eternū. Et tamen fm istos non sufficit manducatio solius panis, id est sūptio corporis, sed requiritur bibitiō sanguinis. **T**ercia sacra scriptura potest et debz in suis partibus et partialibus assertiōibus, reuēter et humiliter et diligenter expositionem recipere, concordando passum cum passu et vnū per alterum iudicando. Sequitur ex pre-

De cōmuniōne laicorum

cedentibus. **E**t quia sic fit in omnibus alijs scientijs & doctrinis. in quibus intentio & sensus vnius dicitur trahitur ex alijs. ex quibus apparet intentio dicentis. quoniam sicut **H**ilarium: intelligentia dīctorum ex causā est assumenda dicendi. Alioquin plura essent mendacia & contradictiones in qualibet scientiarum. & precipue in sacra et diuina quae essent veritates in omni modo loquendi cōmuni. **Q**uarta. Scriptura sacra in expositione partium suarum requirit & requirit homines primo peditos ingenio. secundo exercitatos studio. tercio humiles in iudicio. quarto imunes ab affectu & eo vicio. patet quoniam ex opposito alterius istorum quattuor solet facillime falsus intellectus scripturae suboriri. ut si sit homo hebetis ingenij si iners & neglector studij. si superbi & arrogantis iudicij. si denique fuerit infectus & deprauatus ex affectu alicuius vicij. quoniam execat tales malicia eorum. **P**ossent ista & istorum quodlibet tamen autoritatibus quae exemplis & rationibus multipliciter declarari. quae quia nota sunt doctoribus & alibi satis inueniuntur. breuitatis amor inquit. **Q**uinta. Scriptura sacra in sui primaria expositione habuit homines eruditos non solum humana rationatione vel studio sed diuina reuelatione & inspiratione spiritus sancti. **P**atet de apostolis & alijs de quibus loquitur Lucas in actibus apostolorum. cxiij. **E**t Paulus plures enumerat diuisiones gratiarum inter quas interpretatio sermonum. & sermo scientiae & sermo doctrine. **C**omparandi igitur sunt doctores in expositione sacrae scripturae cum doctoribus & illi quos constat habere conditiones positas in precedenti regula. preferendi sunt non habentibus. **S**imiliter habentes reuelationem. non habentibus eam. **E**t donā gratis data possidentes non possidentibus ea. ceteris paribus. **E**t pinde conuincitur ac reprehēditur quorundam arrogantia modernorum usurpantium sibi illa de psalmo. **S**uper omnes docentes me intellexi. **E**t iterum. **S**uper senes intellexi. **E**t iterum. **S**uper inimicos meos prudentem me fecisti. **S**ed vnam aduertent si vere sint eis cause quae iunguntur. quia testimonia tua exquisiui & lex tua

meditatio mea est. & reliqua. **S**exta. Scriptura sacra non ita recipienda est nude & in solidum. contemptis alijs traditionibus hominum quoniam debeat ad intelligentiam & veram ipsius habendam iuribus humanis & canonibus & decretis & glossis sanctorum doctorum frequenter & humiliter utri. **P**atet ex precedentibus. patet etiam ex modo quem tenent heretici quos nunc impugnamus qui doctores valde diligenter allegant pro suis assertionibus colorandis & corroborandis. **E**t tales qui sunt aliquando nullius autoritatis vel ponderis. sicut sunt aliqui glossatores decretorum & decretalium & non sancti nec multum in theologicis eruditi. **E**t similiter aliqui quos de numero trahunt theologorum. vnde sic arguit aduersus eos. **S**i doctoribus & penitus in sua arte credendum est. cur doctoribus pro nos allegatis non vultis credere. **Q**uos allegatis bene intellecti sunt pro nobis. & alij qui absque ulla compatione plures sunt & clariori sermone dicentes nostram sententiam. **S**i vero non talibus in aliquo credendum est. cur eos pro vobis in confirmatione & roneorum spirituum & sensuum vestrorum tam curiose & exquisitissimo studio queritis allegare & vnde cumque colligentes & discerpentes quodcumque libet remittatur. **S**eptima. Scriptura sacra recipit interpretationem & expositionem nedum in suis verbis originalibus sed etiam in suis expositionibus. patet ex precedentibus. vnde si allegatur Aug. exempli gratia. quod dixerit in vna glossa sua sumendum esse sanguinem. chūstī in cōmuniōne laicorum. & hoc de necessitate salutaris. **E**t alibi dicat vel obseruet oppositum sibi intellectum qui prima facie colligetur ex verbis attendendum est ex dictis alijs quod liter est concordandus sibi ipsi. **I**nuenitur enim dixisse. **C**rede & manducaisti. & ita dicere potuit. crede & bibisti. **O**ctaua. **S**criptura sacra duz per nonellos homines inducitur tanquam credenda sit in suis iudis terminis absque alterius interpretis vel expositoris admisione. exponitur grauius periculis & scandalis nisi solerter provideatur & confessim occurratur. **P**atet ex precedentibus. **E**t quia ad veritatem illas implicat semetipsum in dictis suis prout

deductū est in secta regula. **B**um aliquando pro se inducunt doctores. et inductos se non admittunt. **B**um preterea vitare volunt glosam omnē incidit apertissime in multiplicem p̄dicationē, et vltra q̄ iudei literales iudicant, qui recipiūt in antiquis traditionibus legis expositiones suorum doctorum multas et varias, ut rabbi salomonis, et rabbi moysi et aliorum, quemadmodum traditum habent in lege. **B**ent. xvij. sub mortis interminatione, sacerdotibus leuitica generis esse credendum et obediendum. **E**t hac preterea radice pestifera ori sunt, et quotidie crescūt errores begardorum et pauperum d̄ lugduno, et omnium similitum, quorum multa sunt laici habentes in suo vulgari translationem bible in grande preiudicium et scandalum catholice veritatis, quale p̄positum est in reformatione esse tollendum. **M**ona. Scriptura sacra in sui receptione et expositione autentica finaliter resoluuntur in autoritatem, receptionem et approbationem vniuersalis ecclesie, presertim primitiue, que recepit eam et eius intellectum immediate a christo, et reuelante spiritu sancto in die pentecostes, et alias pluries. **P**at3 quia q̄ mattheus scripsit veraciter euangelium. et Nicodemus non solum habemus ab autoritate ecclesie. **I**uxta illud Aug⁹. **E**uangelio nō credem, nisi me autoritas ecclesie compulset. **N**ec enim est ineffabilis regula a spiritu sancto directā q̄ in his q̄ fidei sūt nec fallere potest, nec falli. **P**robationes omitto. **E**t quia hoc est primū principium in fide tenendum, quo non credito, non superest arguere contra sic negantem, sicut nec contra negantem prima principia in moralibus et speculabilibus arguendū esse tradit. **A**retho. **A**dditur consecutiue q̄ sacra scriptura in expositione habet et habere debz in reuerentia et autoritate maiori, consuetudinem vniuersalis ecclesie, circa ea que fidei sacramenta respiciunt, et dispensationem ipsorum q̄ autoritatem doctoris vni⁹ particularis, etia3 sancti. **E**t sic tradit sanctus Thomas in illa questioe, qua querit p̄trū pueri infidelium sint inuitis parentibus baptisandi, in ratione ad oppositum. **U**nde valde mirandū videtur apud aliquos

consideratiuos dū vident q̄ statim vt doctor aliq3 cōposuit vnā lecturā, vel vnā cōpositionē, aut glosam sup decretalibus, aut decretis redegit i scriptis, habet illa glosa seu lectura in reuerentia tali, q̄ allegat aut tenet in scholis et iudicijs. **Q**ui doctor si viueret nō eēt compandus mille et mille q̄ iam sūt in vita. **E**t in si tota vna vniuersitas. **E**xēpli grā. q̄ h3 doctores in oī facultate p̄tissimos, declararet aut determinaret vnā expositionē, circa vnū passū scripture sacre, vel decretoꝝ, aut decretaliū vir reputabūt aut recipiet h̄mōi testificatio, quasi vic3 scriptura mortua sit maioris autoritatis q̄ viua. **E**t si opponat q̄ in viuis peruerit iudiciū, p̄ter p̄uersionē affectus, cur non sūt p̄t̄ dubitari, q̄ in mortuis regna uerint dū vinerēt h̄mōi passiones iudicij subuersiue. **D**ecima. Scriptura sacra patē in suis lectoribus, p̄mittere deo, q̄ erēt et p̄terue agāt q̄tinus q̄ p̄bati sūt fīat manifesti, sicut dicit ap̄ls. **E**t vt studia doctorū multiplicat exatēt. p̄t̄ notat Aug⁹, et vt p̄ticulares vitates, quidam exeratō inueniant et eliciāt. **I**ux illud. **P**ert̄ s̄tibunt plurimi et multiplex erit scia. **E**t ill3 declaratio sermonū tuoz illuminat, cū similibus mult3. **B**ibilomin⁹ dū sacra scriptura patē i suis lectorib⁹ aut allegatorib⁹ p̄uersum et p̄teruū intellectu, aduersus illa q̄ manifeste sūt i eadē scriptura tradita, et q̄ declarata sūt p̄ ecciam vniuersalē, et ita recepta p̄ fidelium obseruationē, d3 h̄e defensione suā, magis iudiciali seueritate, et executione punitiua, q̄ rōinatione curiosa p̄ scripturas aut vba. **P**at3 ex p̄cedētib⁹. **V**erificat em̄ in talibus q̄ stultus vbi nō crudiet, qd̄ et experientia quidiana manifestat. **I**lla quippe tales negāt, per q̄ sola p̄t̄ et debēt ad viam vritatis reduci, et si nolūt aliqua credere nisi que reperiunt in biblia, inueniant illic si poterunt formam sacramentozū, et q̄ christus misit aquā cum vino qd̄ consecratur, et ita d̄ plurimis.

Sequitur alter dena n̄ regulaz practicataz i expugnatōe errorz et errantiū circa materā de laicoꝝ coicatio ne faciēda d̄ necessitate salutis sub vtraq3 specie.

De cōmunionē laicorum

Debet potius hoc sacra-
mentale cōcilium inuocare
auriliū brachij secularis, si
opus fuerit, q̄ p̄ rōnatio-
nes s̄ tales autēta sua deter-
minatione q̄ iā transit in rē
iudicatā. Nihilominus i expugnatōe tali
p̄nt aliq̄ doctores de p̄cilio l' aliūdescribē
vel aliē agere s̄ tales errores 7 errātes p̄ rō-
nes 7 psuasōes 7 allegatōes, quēadmodū
fit nūc p̄ error 7 p̄futatōe p̄ris opusculum
sub generalibus regulis q̄ p̄nt lati' trahi 7
p̄ticularius applicari p̄ ratōnes deducas
an̄ decretū dicit cōalij. **Prima.** In expu-
gnatōe h̄mōi/dz in p̄mis p̄cedi p̄teruen-
tibus aduersarijs, quicq̄ d̄ theologice 7 ra-
tionabilit' p̄cedēdū vt accepto illo in q̄ est
p̄trouersia: facilius 7 cōpēdiōsius ad erro-
ris depositionē induci possunt. Debet enīz
p̄cedi sicut 7 sc̄ta synodus p̄cedit, q̄ aliq̄n
potuit fieri 7 factū ē sine p̄cō imo cū meri-
to: q̄ aliq̄ laici cōicāret sub vtraq̄ sp̄e, sicut
aliq̄n fiebat p̄secratio in fermēto, ne iudai-
sare videret, ecclia: sicut 7 r̄p̄c 7 forsan pluri-
es post eū p̄mitina ecclia p̄secrauit 7 dedit
hoc sacramētuz post cenā. **Cōcedat** etiam
ip̄is q̄ s̄ sacra scripturā nec autoritas hu-
mana/nec p̄suetudo aliquā robur h̄z, s̄ ad-
dat q̄ interpretatiōne vel expositiōne ip̄a re-
cipit sicut in regulis deductū est. **Secūda.**
In expugnatōe h̄mōi: p̄ncipale illud cir-
ca q̄d versat difficultas/sicut in p̄ncō cen-
tro v̄l cardine ē. Si cōicatio talis s̄ vtraq̄
specie ē iussa generalit' a x̄po/sub debito sa-
lutis eēne/7 indispefabilē ab hoīe/quēad-
modū dicimus q̄ baptisimus aq̄ est de ne-
cessitate salutē, indispefabilē p̄ hoīez sic q̄
nulla autoritate vel cōsuetudine possit in-
troduci vel institui vt certi hoīes nō bap-
tisent' baptisimo aq̄. **Diffinit** autē sacra p̄cili-
um/et verissime negatiuā/sicut nec sūptio
sacri talis est necessitatis ante cibū vel etiā
post cibū. **Circa** q̄d ē rememoranda distin-
ctio necessaria 7 notāda, q̄ circa misratio-
nem vel institutiōne sacroz, q̄dā sūt de ne-
cessitate sacramēti 7 de iure diuino, quedā
sūt t̄mō de necessitate p̄cepti 7 d̄ iure
hūano seu positio. **Exēplū** in matia n̄ra
q̄ fiat p̄secratio p̄ talē v̄boz formā, q̄ in ta-
li materia panis, q̄ p̄ sacerdotē, hoc ē d̄ ne-

cessitate sacri 7 iur' diuini. **Q̄** autē fiat tem-
plo seu altari sacro, q̄ cū talibus vestibus
7 cū lumie, q̄ cū talibus orōnibus, epla et
euāgelio, 7 q̄ ieiunio stomacho, ieiunio eti-
am nature. **De** cūquā oīa atq̄ silia sūt de
solo p̄cepto hūano 7 variabili. **Sicq̄** ecclia
possit ex caus' rōnabilibus etiā p̄missa oīa
vel aliqua talū imutare 7 imutata sub p̄-
cepto tradere/sic q̄ tūc peccaret hō facien-
do illud in q̄ nūc meret, 7 q̄ trāsgrediendo
peccaret. **Tercia.** In expugnatōe ta-
li/declaran p̄t faciliē apud nolētes p̄-
teruire/vel ex affectu p̄auit' errare/q̄ sum-
ptio sacri sub vtraq̄ specie a laicis/mō nō
est/aut ynq̄ fuit d̄ necessitate p̄cepti ius
diuini sub pena dānatiōis eēne. **Atq̄** dū fie-
bat a laicis p̄cipiēte vel p̄mittēte vel consu-
lente ecclia/bū fiebat, sicut dū p̄ficiēbant sa-
cerdotes in fermēto. **Hunc** v̄o dū certa
rōne inoleuit opposita p̄suetudo p̄ eccliaz
laudata 7 iussa/q̄ iussio p̄z ex tali p̄iuncti-
one q̄ ē optima legū int̄pres. **Sūptio** tal' te-
meraria ē: 7 p̄ sūptuosa: sc̄adaloza: seditiōsa
7 ecclesiastica ritus turbatiua, et ex p̄se q̄nū
eēne dānatiōis inductina. **Hec** valet cū
inducūt q̄ laici plus merent' sumēdo sub
vtraq̄ specie q̄ sub sola forma panis. **R̄n-**
det falsū eē, q̄ melior est obediētia q̄ victi-
me. **Et** q̄ p̄t ecclia p̄hibere aliq̄ q̄ p̄nt ali-
q̄n meritū augere in aliq̄bus, p̄p̄t meli' bo-
nū cōe adipiscēdū vel malū dedinandum.
Quarta. In expugnatōe tali/dicēdū est
asserētes talē sūptiōne eē licitā 7 vtilē laicis
sub vtraq̄ specie/cātū errāt quātū illi/q̄ di-
cunt eā eē necessariā d̄ necessitate p̄cepti di-
uini/7 iuris indispefabilis q̄si sacri. **Patet**
quā istī sc̄di dānant apertissime de heresi
oēs 7 singulos q̄ nō volūt laicos taliter eē
cōicandos: 7 ponūt eos ex eccliam. **Et** ita
p̄nt reputāt q̄ sola generalis ecclia sit ap̄d
eos, sicut olim fuit t̄pibus **Aug.** d̄ dona-
tistis, q̄ q̄ horēda sit p̄sumptio videre sū-
porē, 7 valde notāda ē q̄ ex hac autoritate
x̄pi. **Nisi** māducaueritis carnē filij hoīs 7
biberitis sanguinē nō habebitis vitam in
vobis. **Job.** vj. volunt concludere ineni-
tabiliter errorem suū/7 non attendūt q̄ in
eodem capitulo chūstus p̄misit. **Ego** sūz
panis viuus si quis māducauerit ex hoc
pane viuet in eternū, vbi nihil loquitur de

potu. 7 ideo mendacē faciūt xpm. si requirant etiā cū māducatōe sacramētali panis sumptio etiā vini sacramētalis. qm̄ dicitur snū est vna 2 ditiōalis. Si quis. cuius oppositū psequētis stat f̄m eos cū antecedente sumpto in se/ 7 f̄m verba sua imo confessiōes hoc modo repugnat antecedētī. **E**t insup mirabile q̄ ex illo vno vbo volūt cōcludere q̄ sacramētalis sumptio. corpis et sanguinis xpi cadat sub tāta nccitate salutis 7 iuris diuini sicut baptisimus aq̄. cum oppositū manifeste pateat p̄ doctores/ qm̄ sine tali sumptione stat salus. saltez in parvulis 7 pueris circa p̄fectum vsuū ratiōis sicut obseruat ecclesia. q̄uis reperiat ex q̄dam epistola Cypriani/ q̄ parvuli quattuor annoz recipiebāt aliquādo corpus ch̄isti. **P**onitur em̄ p̄ miraculo puerū vnum talē qui oblato cibo idolis imolato nolebat aut nō poterat comedere sed bñ de pane cōsecrato gustabat si bene memini. **Q**uinta. In expugnatiōe tali responduendū est ad autoritates aduersariorū inductas. primo q̄ aliquē concedūt p̄ quanto fundamentū veritatis dicunt eē sacram scripturā rē. sed rite intellectā. **A**lie similit̄ concedunt̄ pro quāto dicunt sacramētū altaris aliquādo sumptum fuisse a laycis sub vtraq3 specie/ q̄uis pbabilius videat q̄ hec observatio nūq̄ a tempore doctorū cōmuniis apud om̄s extiterit. **A**lie q̄ dicunt sacramētū altaris integre sumi debere sicut expressius inter om̄s allegatos tradere videt̄. **S**elasius papa d̄ consecratiōe distictōe. ij. comperimus. debent erponi d̄ sacerdotibus ecclesie qui celebrā p̄ toto populo apud quos semp fuit 7 est d̄ necessitate precepti saltem ecclesie/ q̄ sub vtraq3 specie cōmunicarēt/ intantū q̄ plus obligantur hoc facere q̄ q̄ ieiunii celebrant/ iuxta consiliū doctorū dicentū q̄ vbi homo veniens ad perceptionē sanguinis reperit primo ibi aquā/ quā putans fuisse vinum degustat. 7 ita frangit ieiunium nature debz consecrare nouiter vinū 7 ita sumere. **E**t ita dicitur populus sanguinē bibere qz ministrātes pro eis illum bibunt/ put intelliguntur autoritates inducere/ ex canonibus ecclesie. 7 iuxta verbū Augustini p̄dictum crede et bib istū. **E**t em̄ manducatio

7 bibitio iuxta cōmūne diffinitionē duplex. **A**na spūalis p̄ fidē 7 amorē que nccaria ē in adultis. **A**lia ē sacramentalis q̄ si sit sine spūali nedū non p̄ficiat sed offiat. **A**dit tñ in p̄cepto dñi eius sumptio nequaq̄ p̄temit. put de confirmatiōe 7 extrema vinctōe dicit̄ a doctoribus q̄ dicunt eē sacramenta nō nccitatis. **E**t d̄ hoc sacro notet̄ qd̄ egit venerabilis **H**ugo d̄ sancto victore i morte sua. **E**t quo colligit̄ sumptione sacrale nō eē nccitatis sicut baptisimū 7 ex alijs notatis sup̄ quartū sniaz p̄ doctores dist. xj. et p̄ glosas **J**ob. vj. **E**t p̄ me ad **C**orinth. xj. **S**exta. In expugnatiōe tali sunt inducende autoritates doctorū sacre theologie/ qui scripserūt in hac materia q̄s hic omittimus partim qz fuerūt sufficiēter allegate i hoc sacro cōcilio ante dānationē erroris p̄dicti. partim qz multe sunt vulgate 7 note. **B**enigz qz stat p̄ parte hac experientie testimoniu vbi libz divulgatū/ quale q̄ negaret debz nō ratiōe sed sentit̄ 7 flagellatiōe compesci. **S**eptima. In expugnatiōe tali p̄ficere videret̄/ q̄ serenissimus rex romanorum inuocatus a sacro cōcilio acciperet factum illud psequendum 7 terminandum sicut 7 alias hereses in bohemia/ cū potentia etiā brachij secularis. **A**ttēto p̄cipue q̄ p̄ns fuit. 7 est in concilio vbi facta sunt decreta in hac parte. **A**ttēto p̄terea q̄ in regno fratris sui cuius ē successor/ hec heresibz exordium. 7 nisi p̄videatur serpet in longinquū. **O**ctava. In expugnatiōe tali videret̄ multū proficere/ p̄sertim apud bohemos/ si conciliū aut supposita ei palam ostenderent nedū verbis 7 epistolis s̄ factis 7 exemplis. q̄ nō erodit̄ vel inuidia p̄ceditur cōtra eos. sed zelo solo fidei et salutis animarū. **E**t hoc tunc fiet eis p̄suasibile si videat̄ 7 sentiat̄ in factis/ q̄ quentur in hoc cōcilio extirpatio omnium errorū sine acceptione gentis alicuius vel p̄sonarum. **E**t q̄ nō solis eis fiat sicut nec fiet domio concedere persecutio 7 nō alijs detenti⁹ aut non minus errantibus deē fauor/ dissimulatio/ aut etiam defensio. **N**ona. In expugnatiōe tali videretur maximū eē p̄iudiciū/ si non libere conueniēt̄ theologi collationes mutuas cum charitate et absqz contentione frequenter habituri/ cū

De probatione

pro causis minoribus et pphaniis fiat quod
tidie aliorum conuentio. Rursus oportet
quod silus procedendi theologicus obseruetur.
non litigiosus aut pphanus. Super
qua re alibi scriptum reperitur amplius.
Decima. In expugnatione tali videren-
tur idonei et quantum ad expugnationem do-
ctrinalem/theologi vniuersitatum illarum
qui non debent a dominia bohemiis et odio
vel inuidia haberi rationabiliter suspecti.
et quos consistere potest in alijs materijs sin-
center et veraciter et constanter hactenus de-
certasse sine nota heresis vel erroris in alijs
materijs. Et ad hoc non dubium est para-
ti sunt inter ceteros/theologi et alia vni-
uersitate parisiensi, qui magno in numero pre-
sentes sunt in hoc concilio. Sunt et alii
vniuersitatibus predictis tam numero quam
merito/theologi precellentes. **Unde** vi-
cunt eorum plurimi qui super hoc fuerunt si-
mul congregati et consuetudo licite et ratio-
nabiliter fuerit introducta, et non coicando
laicos sub vtraque specie, presertim post mul-
tiplicationem fidelium. Et hoc propter enti-
tationem multiplicis periculi irreuerentie/
et scandali circa susceptionem huius bene-
dicti sacramenti. **Primum** periculum in effusi-
one. **Secundum** in deportatione de loco ad
locum. **Tercium** in vasorum sordidatione que
deberent esse sacra nec passim tractata vel
tacta a laicis. Et multominus deberet vi-
num consecratum vendi a poreticis/sicut fit
apud tales ut dicitur. **Quartum** in barbibus lon-
gis laicorum. **Quintum** in conseruatione pro
infirmis/qui possit in vase aceto generari/
et ita defineret. ibi esse sanguis christi/nec susci-
piendum esse nec nouiter consecrandum sine
missa. Et fieri posset quod daretur acetum purum
pro sanguine christi. addito quod in estate bibio-
nes aut musce generarent quantumcumque esse
vas clausum. quibus etiam putresceret aut fi-
eret velut abominabile ad bibendum. et hec
ratio est efficax valde. Et ex alia ratione quam
alij multi prohibissent. Et queritur in quo va-
se fieret consecratio tanti vini/quantum requi-
reretur in pascate pro decem aut viginti mil-
libus personarum. **Sextum** damnum esse in
sumptuositate vini/saltem apud multas
partes in quibus vix inuenitur vinum ad ce-
lebrandum. et alibi chare comparat. Et est

preterea periculum in congelatione. Et est
rursus periculum in false credulitate in-
ductione. et hoc multipliciter. **Primo** quod tan-
ta esse dignitas laicorum circa suspensiones
corporis christi. sicut et sacerdotum. **Secundo**
quod hoc facere semper fuit et est neces-
sitas/et ita perierunt omnes et pereunt aliter
sentientes facientes aut docentes. Et omnes
generaliter tam clerici quam doctores et prelati
qui non possetenus opposuerunt se tali con-
suetudini/verbis scriptis aut sententijs et
quod sacram scripturam omnes illi puererent.
Tercio quod virtus huius sacramenti non est
principalis in psecratione quam in sumptione.
Quarto quod ecclesia romana non rite sentit de
sacramenti nec in hoc esse imitanda. **Quinto**
quod concilia generalia et specialiter **Constanti-**
errauerunt in fide et bonis moribus. **Sexto**
multipliciter occasio esse seditionum et schisma-
tum in christianitate nostra/sicut experientia
nunc manifestat in bohemia/que seditio ne-
dum ad spiritualem sed temporalem disti-
pationem tendit nisi dei prudentia et regis ro-
manorum prudentia prouiderent et disponant.
**Finis tractatus aduersus heresim nouam de
necessaria coicatioe laicorum sub vtraque spe-
cie raptim editus Constantie. Anno domini
M. cccc. xvij. die. xx. Augusti.**

Incipit tractatus eiusdem magistri Johannis de Beson de probatione spirituum.

Probare spiritum si ex deo sunt/ iubet discipulus ille quem diligebat ihesus. Neque enim nesciebat illam coapostoli sui sententiam. **Angelus sathane transfiguratus in angelum lucis/sic ut fiat demonium meridianum/dum pro tenebris enouum quas ad tempus celare permittit/luce veritatis clarum se fingit offerre. Patuit hoc apud sanctum martinum visibiliter. patet apud alios plurimos inuisibiliter/duo teste **Bernardus.** In specie magni boni et ardui/grate peccatorum operit suggerit et inducit **Probare spiritus si ex deo sunt/non cuiuslibet datum est. sed alijs quibus per spiritum sanctum/qui vnus est stans diuisiones gratiarum distribuit singulis prout vult/ad edificationem corporis****